

ми, впровадження та реалізація якої має сприяти зменшенню можливого збитку для підприємства.

Розробка програми цільових заходів складається з таких етапів:

- розробка попередніх процедур;
- розробка комплексу превентивних заходів;
- систематизація довідкової інформації, зібрана в ході розробки програми цільових заходів і на підготовчому етапі.

Метою розробки будь-якої програми цільових заходів є забезпечення успішного функціонування підприємства в умовах ризику. У рамках програми цільових заходів це досягається шляхом виявлення можливих економічних ризиків і прийняття своєчасних і дієвих заходів щодо зниження фінансових втрат, пов'язаних з ними.

Програма цільових заходів дозволяє, як не допустити виникнення самої проблем, так і вирішувати їх по мірі виникнення ризикових ситуацій, а також ліквідувати їх наслідки. Рішення, наприклад, завдання зниження фінансових втрат може здійснюватися шляхом усунення існуючого ризику, запобігання можливого, шляхом безпосереднього чи опосередкованого запобігання можливого (через управління факторами ризику) або шляхом компенсації вже понесеного збитку.

МЕТОДИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ РИЗИКІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ТУРІНДУСТРІЇ

Ульріх В.О.

Науковий керівник – Богдан Н.М., д-р екон. наук, доцент

Міжнародне суспільство під наглядом Всесвітньої торгівельної організації (WTO) встановило певні умови до застосування методів імовірнісної оцінки ризиків щодо прийняття рішень про потенційну небезпеку для об'єктів, технологій та процесів при виникненні надзвичайної (аварійної) ситуації тощо. Вони базуються на стандартах, конвенціях і рекомендаціях, що були розроблені під керівництвом секретаріатів впливових міжнародних організацій та при сприянні регіональних організацій, що діють під егідою цих структур.

Відповідність вимогам міжнародних організацій (WTO, ІРРС, ІМО, ОІЕ, СООЕХ тощо) при застосуванні методів імовірнісної оцінки ризиків визначаються за наступними критеріями:

1. Наявність наукової обґрунтованості, використання самих повних і надійних вихідних даних для проведення оцінок ризику та активне залучення науково-дослідницьких установ до такої роботи; застосування комплексного підходу, що містить детальне вивчення предмета і

дослідження, своєчасне виявлення невизначеності та пропусків у вихідних даних, здатність до врахування нової інформації.

2. Логічність та доступність оцінки ризиків, які враховують її актуальність, обґрунтованість, раціональність, та об'єктивність.

3. Практична спрямованість оцінки ризиків, а саме – відповідність наявним ресурсам та сумісність з вимогами спеціалізованих установ, які є провідними у досліджуваній галузі.

4. Документальна обґрунтованість, за якою вся отримана інформація при оцінці ризику обробляється, оцінюється та подається в логічно-структурованому та систематизованому вигляді, а також з достатнім ступенем деталізації для того, щоб зацікавлені сторони мали можливість зрозуміти не лише наданий підсумковий документ, але й сам процес його створення, тобто присутній принцип прозорості.

Процедура визначення рівня небезпеки, тобто ризику об'єктів або процесів базується на концепції прийнятого ризику, що містить дві складові, а саме – безпосередньо оцінку ризику та подальше керування цим ризиком.

Найчастіше в теоретичних джерелах зустрічається така класифікація методів оцінки ризиків:

1) експертні методи – метод анкетування, метод інтерв'ю, побудова карти ризиків;

2) статистичні методи (VaR (CFaR), Stress Testing);

3) аналітичні методи – фінансовий аналіз, аналіз документації, аналіз бізнес-процесів, Benchmarking, факторний аналіз.

Також зустрічається поділ методів оцінки ризиків на кількісні і якісні.

Застосування якісних методів оцінки ризиків в діяльності підприємства дозволяє створити структуру ризиків і полягає в виявленні джерел і причин ризику, етапів і робіт за проектом, при виконанні яких виникає ризик.

Підсумовуючи розглянуті найпоширеніші підходи до проблеми оцінки та зниження ризиків, а також основних чинників системи методів та критеріїв оцінки ризиків в туристському бізнесі. Варто зазначити, що вибір методу та критеріїв оцінювання ризику відбувається відповідно до інформаційної бази та завдань дослідження.